

Tvorba a užití HDP - 3. čtvrtletí 2023

1.12.2023 - Vladimír Kermiet, Jan Benedikt | Český statistický úřad

Podle zpřesněného odhadu klesl hrubý domácí produkt ve 3. čtvrtletí mezičtvrtletně o 0,5 % a meziročně o 0,7 %. Meziroční pokles HDP byl ovlivněn nižšími výdaji na konečnou spotřebu domácností a úbytkem zásob, naopak pozitivně působily výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí, tvorba hrubého fixního kapitálu i zahraniční poptávka.

Zpřesněný odhad potvrdil pokles české ekonomiky. Hrubý domácí produkt (HDP) očištěný o cenové vlivy a sezónnost[1] klesl ve srovnání s předchozím čtvrtletím o 0,5 % a meziročně klesl o 0,7 %.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) klesla ve 3. čtvrtletí mezičtvrtletně o 0,4 % a meziročně o 0,1 %. Mezičtvrtletní srovnání HPH negativně ovlivnil zejména zpracovatelský průmysl (-0,7 %), skupina odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství (-0,6 %) a odvětví veřejné správy, vzdělávání, zdravotní a sociální péče (-0,8 %).

Na meziročním poklesu HPH (-0,1 %) se nejvíce podílel průmysl -0,5 p. b. (pokles o 1,6 %) a skupina odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství -0,2 p. b. (-1,1 %). Pozitivní vliv měly informační a komunikační činnosti +0,3 p. b. (+4,4 %), peněžnictví a pojišťovnictví +0,1 p. b. (+2,5 %) a profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti +0,2 p. b. (+2,2 %).

„Na straně poptávky byly ve 3. čtvrtletí hlavními faktory mezičtvrtletního poklesu HDP změna stavu zásob a zahraniční poptávka. Pozitivní příspěvek měly především výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí,” komentuje údaje Vladimír Kermiet, ředitel odboru národních účtů ČSÚ.

Meziroční vývoj HDP negativně ovlivnily výdaje na konečnou spotřebu domácností -0,7 p. b.[2] a změna stavu zásob -2,3 p. b. Pozitivně působily výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí +0,8 p. b., tvorba hrubého fixního kapitálu +1,2 p. b. a zahraniční poptávka + 0,3 p. b.

Výdaje na konečnou spotřebu vzrostly mezičtvrtletně o 0,2 % a meziročně klesly o 0,4 %, z toho výdaje na konečnou spotřebu domácností mezičtvrtletně klesly o 0,3 % a meziročně o 2,3 %. Pokles nastal zejména u výdajů za nákup předmětů střednědobé a krátkodobé spotřeby. Výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí mezičtvrtletně vzrostly o 1,2 % a meziročně o 3,9 %.

Tvorba hrubého fixního kapitálu mezičtvrtletně klesla o 0,3 % a meziročně vzrostla o 3,3 %. Meziročně rostly investice do dopravních prostředků, ICT a ostatních strojů a zařízení. Naopak klesaly investice do obydlí a ostatních budov a staveb a produktů duševního vlastnictví. Změna stavu zásob[3] činila +79,3 mld. Kč, což bylo o 50,9 mld. Kč méně než ve stejném čtvrtletí předchozího roku.

Saldo zahraničního obchodu se zbožím a službami dosáhlo v běžných cenách hodnoty 91,5 mld. Kč, bylo tak o 60,1 mld. vyšší než ve stejném období předchozího roku. Vývoz klesl mezičtvrtletně reálně o 1,2 %. V meziročním srovnání klesl o 0,5 %, kde vývoj nejvíce ovlivnil pokles vývozu pryžových a plastových výrobků a elektronických a optických přístrojů. Naopak rostl vývoz elektrických zařízení a motorových vozidel. Dovoz klesl mezičtvrtletně o 1,1 % a meziročně o 1,8 %.

Z hlediska cenového vývoje ve 3. čtvrtletí celkový deflátor HDP vzrostl meziročně o 7,4 %.

Objem mzdových nákladů³ ve 3. čtvrtletí vzrostl meziročně o 7,1 %.

Celková zaměstnanost[4] klesla v porovnání s předchozím čtvrtletím o 0,7 % a meziročně vzrostla o

0,4 %. Celkem bylo odpracováno o 0,7 % hodin méně než v předchozím čtvrtletí a meziročně méně o 0,1 %.

[1] *Pokud není uvedeno jinak, jsou všechny uváděné údaje očištěny o změny cen, sezónní vlivy a nestejný počet pracovních dnů.*

[2] *Příspěvky k růstu HDP po vyloučení dovozu pro konečné užití, pokud není uvedeno jinak.*

[3] *V běžných cenách, neočištěno o sezónní vlivy.*

[4] *V pojetí národních účtů.*

<https://www.czso.cz/csu/czso/cr/tvorba-a-uziti-hdp-3-ctvrtleti-2023>